

แนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาล เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาล

ศูนย์รับส่งต่อ

ความสำคัญของปัญหา

การส่งต่อผู้ป่วยทุกรายซึ่งอาการเกินศักยภาพการรักษาของโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ไปยัง
โรงเรียนแพทย์ ในกรุงเทพมหานคร หรือจังหวัดขอนแก่นนั้น จำเป็นต้องมีบุคลากรแพทย์ร่วมเดินทางเพื่อไป
ทำหน้าที่ให้การดูแลผู้ป่วยบนรถพยาบาลในระหว่างการส่งต่อ เพื่อการเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงหรือให้การ
รักษาพยาบาลเมื่อผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลงหรือทรุดลง รวมถึงตัดสินใจแก้ปัญหาในกรณีที่เกิดเหตุอันไม่พึง
ประสงค์ในระหว่างการเดินทาง โดยข้อตกลงในการจัดหาคะบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาล
เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาลนั้น

การที่บุคลากรทางการแพทย์ประจำหอผู้ป่วยต้องขึ้นรถพยาบาลเพื่อไปทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วยนั้น อาจมี
ความเสี่ยงต่อการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขึ้นได้ เนื่องจากการให้การรักษายาพยาบาลผู้ป่วยบนรถพยาบาลที่
มีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา นั้น จะมีความแตกต่างจากการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยขณะอยู่ที่หอผู้ป่วยอย่าง
สิ้นเชิง เช่น การพลัดตกหกล้ม การถูกข้อมือคัมกัมแทางขณะจำกัดการบนรถพยาบาล การถูกผู้ป่วยหรือญาติ
ที่ร่วมโดยสารไปในรถพยาบาลทำร้าย หรือการได้รับอุบัติเหตุจราจรจากการไม่สามารถควบคุมพนักงานขับรถที่
ใช้ความเร็วเกินขีดจำกัดได้ รวมถึงการไม่สามารถแจ้งให้พนักงานขับรถทำการหยุดพักรถพยาบาลจากการเดิน
ทางไกลได้ เนื่องจากไม่ได้มีการตกลงบทบาทหน้าที่ของการเป็นหัวหน้าทีมในการเดินทางไปส่งต่อผู้ป่วยอย่าง
ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งในการปัจจุบันในการเดินทางไปให้การดูแลผู้ป่วยบนรถพยาบาลนั้น ยังไม่ได้มีการจัดทำ
บทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของบุคลากรที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาลอย่างชัดเจน ดังนั้น การพัฒนา
แนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาลเพื่อให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการ
ส่งต่อระหว่างสถานพยาบาลจึงมีความสำคัญยิ่ง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมเดินทางไปส่งต่อผู้ป่วย
2. เพื่อมีแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาล ในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาล
3. เพื่อป้องกันเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นในขณะร่วมโดยสารรถพยาบาลขณะนำส่งผู้ป่วยไปยังต่างสถานพยาบาล

วิธีดำเนินการ

ขั้นตอนการวางแผน

- 1) ศึกษาแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาล ในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาล ตามแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยของรถพยาบาล ดุกเดิน (Prevention) แนวทางการพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อ และหลักการ 2P Safety
- 2) กำหนดแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาลในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาล จำแนกตามบทบาทหน้าที่ ของพนักงานขับรถ แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยเหลือการพยาบาล ที่ครอบคลุมตั้งแต่ก่อนการส่งต่อ ระหว่างส่งต่อ และหลังส่งต่อ
- 3) จัดทำตัวชี้วัดและกำหนดแนวทางการประเมินผล

ขั้นตอนการปฏิบัติ

- 1) ประชุมผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมจัดทำแนวทางและกำหนดตัวชี้วัด
- 2) นำแนวทางทดลองลงสู่การปฏิบัติ
- 3) ปรับแก้แนวทางตามปัญหาที่พบจากการทดลองนำลงสู่การปฏิบัติ

ขั้นตอนการตรวจสอบ

- 1) ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามแนวทาง
- 2) ตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแนวทาง
- 3) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวทาง
- 4) สรุปผลการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 1) วิเคราะห์ผลสำเร็จของการพัฒนา
- 2) นำเสนอผลการพัฒนาต่อผู้บริหาร
- 3) ทบทวนแผนการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค
- 4) จัดทำแผนขยายผลการพัฒนาต่อไป

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

1. มีแนวทางการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาล ที่ครอบคลุมก่อนการส่งต่อ ระหว่างส่งต่อและหลังส่งต่อ ดังต่อไปนี้

ช่วงระยะเวลา	บุคลากร	แนวทางการปฏิบัติตน
Pre – transfer คือ กระบวนการของการเตรียมการส่งต่อผู้ป่วยหลังจาก รพ. ปลายทางตอบรับการส่งต่อผู้ป่วยจนถึงก่อนออกเดินทางเพื่อไปส่งต่อผู้ป่วย	แพทย์	<ol style="list-style-type: none"> 1) หัวหน้าที่ม 2) แจ้งผู้ป่วย/ญาติรับทราบการส่งต่อ 3) ประเมินอาการผู้ป่วยถึงความเหมาะสมในการส่งต่อ 4) ดูแลให้การรักษามือถือมีอาการคงที่ก่อนการส่งต่อ 5) วางแผนให้การดูแลผู้ป่วยระหว่างส่งต่อ
	พยาบาล	<ol style="list-style-type: none"> 1) ศึกษาข้อมูลของผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อ 2) ทารือกับแพทย์ถึงความต้องการดูแลในขณะส่งต่อและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น 3) ประสานงานร่วมกับหอผู้ป่วยในการให้การรักษายาตามแผนการรักษาของแพทย์ให้ครบถ้วนก่อนการส่งต่อ 4) วางแผนการให้การพยาบาลผู้ป่วยในขณะส่งต่อและเฝ้าระวังความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นตามลำดับความสำคัญ 5) แนะนำตัวและแนะนำเจ้าหน้าที่ทุกคนที่ร่วมเดินทางไปส่งต่อผู้ป่วยให้กับผู้ป่วยและญาติพร้อมกับแจ้งบทบาทหน้าที่ของบุคลากรแต่ละตำแหน่ง 6) สื่อสารให้ผู้ป่วย/ญาติ รับทราบถึงข้อมูลที่เป็นหลังจากแพทย์ให้ข้อมูลผู้ป่วย/ญาติ และควรสื่อสารให้ญาติรับทราบในกรณีที่มีอาการทรุดลงขณะเดินทาง 7) แต่งกายให้ถูกต้องเหมาะสมต่อการเดินทาง และป้องกันการติดเชื้อ 8) จัดเตรียมสิ่งของและเอกสารของผู้ป่วย ให้ถูกต้องครบถ้วน 9) เตรียมความพร้อมของผู้ป่วย อุปกรณ์ ยา และอุปกรณ์สำหรับการช่วยชีวิตขั้นสูง การคำนวณปริมาณของออกซิเจน กระเป๋า Refer, กระเป๋ายา Refer 10) ย้ายผู้ป่วยขึ้นรถพยาบาลเมื่อมีความพร้อมอย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย 11) รัดเข็มขัดให้ผู้ป่วยให้เรียบร้อย 12) นั่งประจำที่และรัดเข็มขัดให้เรียบร้อยก่อนรถออกเดินทาง 13) ยึดหลัก ไม่ปลอดภัยไม่ออกเดินทางเสมอ
	ผู้ช่วยเหลือการพยาบาล	ในกรณีที่ไม่สามารถจัดหาพยาบาลเดินทางไปส่งต่อผู้ป่วยได้ ทำหน้าที่ ช่วยเตรียมเอกสารประสานงาน และรับพิชชอบงานตามที่ได้รับมอบหมาย
	พนักงานขับรถ	การเตรียมรถพยาบาลพร้อมอุปกรณ์และอุปกรณ์พิเศษที่จำเป็นต้องใช้ในการดูแลผู้ป่วยในระหว่างการส่งต่อ
During – transfer คือ กระบวนการดูแลรักษาผู้ป่วยตั้งแต่ลือคมุนออกจาก รพ. ต้นทาง จนถึง ส่งมอบผู้ป่วย	แพทย์	ดูแลให้การรักษามือถือระหว่างส่งต่อตามมาตรฐาน ตัดสินใจแก้ปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นในขณะส่งต่อและรายงานตามลำดับผู้บังคับบัญชา

ช่วงระยะเวลา	บุคลากร	แนวทางการปฏิบัติตน
During – transfer คือ กระบวนการดูแล รักษาผู้ป่วยตั้งแต่อล งออกมาจาก รพ. ต้นทาง จนถึง ส่ง มอบผู้ป่วย	พยาบาล	<ol style="list-style-type: none"> 1) เฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยและให้การพยาบาลตามแผนการรักษาในขณะที่ส่งต่อ 2) ดูแลให้การพยาบาลผู้ป่วยระหว่างส่งต่อตามมาตรฐานวิชาชีพ 3) รายงานเจ้าของไข้ กรณีผู้ป่วยมีอาการเปลี่ยนแปลง 4) ตัดสินใจแก้ปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นในขณะที่ส่งต่อและรายงานตามลำดับผู้บังคับบัญชา ในกรณีที่ไม่มีแพทย์ร่วมเดินทางไปส่งต่อผู้ป่วย 5) ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการทรุดลง ประสานงานแจ้งแพทย์ต้นทางหรือปลายทางรับทราบ (ขึ้นกับข้อตกลงของพื้นที่) 6) หยุดรณพยาบาลทุกคร้งทำหัตถการ 7) มีอำนาจสั่งการให้รถพยาบาลหยุดการเดินทางเมื่อพบว่ามีความเสี่ยงอาจเกิดขึ้นในขณะเดินทาง เช่น พนักงานขับรถเร็วกว่ามาตรฐานที่กำหนด ระหว่างการเดินทางฝนตกหนัก น้ำท่วมถนน เป็นต้น 8) ประสานงานแจ้งสถานพยาบาลปลายทางรับทราบเมื่อรถพยาบาลใกล้ถึง
	พนักงานขับรถ	<ol style="list-style-type: none"> 1) ขับรถด้วยความระมัดระวัง ใช้ความเร็วตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด 2) ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด 3) รายงานหัวหน้าทีมรับทราบเมื่อเกิดปัญหาในการเดินทาง
Post - transfer คือ กระบวนการส่ง มอบผู้ป่วยจนถึง กลับถึงโรงพยาบาล ต้นทาง และทำความ สะอาดของใช้ เบิก ยาทดแทน	แพทย์	ตรวจประเมินอาการผู้ป่วยก่อนส่งมอบ
	พยาบาล	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจเช็คอาการผู้ป่วย เอกสาร ก่อนส่งมอบ - ตรวจเช็คของที่ใช้ในการส่งต่อผู้ป่วย ก่อนนำกลับ - ทำความสะอาดอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ไปในการส่งต่อ - เบิกยา สารน้ำ ทดแทนที่ใช้ไปในช่วงส่งต่อ
	พนักงานขับรถ	<ul style="list-style-type: none"> - ทำความสะอาดรถพยาบาล - เติมน้ำมัน นำยาต่างๆ ให้พร้อมใช้ต่อไป

2. บุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาล ปฏิบัติตามแนวทาง มากกว่าร้อยละ 90

3. ไม่อัตรการเกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ขณะโดยสารรถพยาบาล ไม่เกิดอุบัติเหตุจราจร และไม่เกิดอุบัติเหตุบนรถพยาบาล

สิ่งที่ได้จากการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

มีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติตนของบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมเดินทางไปกับรถพยาบาลในการให้การดูแลผู้ป่วยที่ทำหน้าที่ให้การดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อระหว่างสถานพยาบาล จำแนกตามบทบาทหน้าที่ของพนักงานขับรถ แพทย์ พยาบาล ผู้ช่วยเหลือการพยาบาล ที่ครอบคลุมก่อนการส่งต่อ ระหว่างส่งต่อและหลังส่งต่อพยาบาลตามมาตรฐาน 2P Safety

